

ВІДСТЕЖЕННЯ КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ ВИПУСКНИКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Левчук К.О.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Дніпровського державного технічного університету
м. Кам'янське, Україна*

Зараз дуже гостро відчувається нестача кваліфікованих кадрів, особливо у галузях науки, техніки, інженерії та математики. В результаті переходу до цифрового суспільства та необхідності збереження конкурентоспроможності на ринку виникає потреба в нових навичках, компетенціях.

В результаті активного розвитку економіки, попит на відповідні знання і навички з часом змінюється. Для того, щоб впоратися з цими змінами та не втратити свої позиції на ринку людство повинно бути оснащено набором актуальних компетенцій. Освіта та професійна підготовка відіграють вирішальну роль у наданні можливості молодим людям розвивати необхідні компетенції та забезпечувати умови для найкращого старту у житті.

Для того, щоб краще виявляти та керувати набуттям необхідних знань та навичок, а також запобігати виникненню прогалин та невідповідностей у навичках, необхідна ефективна передача інформації про потреби економіки у сектор освіти та навчання.

Одним із інструментів може бути відстеження кар'єрного зростання випускників. Це дозволяє оцінити ефективність освітніх програм та якість підготовки здобувачів. Якщо випускники успішно використовують здобуті знання та навички на роботі, це свідчить про якість освіти та її відповідність сучасним ринковим потребам. З іншого боку, якщо багато випускників зіткнулися з проблемами з працевлаштуванням або незадовільно розпоряджаються отриманими знаннями, це свідчить про те, що потрібно вносити корективи в освітні програми.

По-друге, відстеження кар'єрного зростання випускників допомагає ідентифікувати найбільш ефективні методи підготовки здобувачів до роботи після закінчення навчання. Якщо відомо, що випускники, які мають певні характеристики або навчалися за певними програмами/курсами, зазвичай досягають більшого успіху в кар'єрі, ці дані можуть бути використані для оптимізації навчального процесу та

вибору предметів, які найбільше підходять для конкретних професійних галузей.

Крім того, відстеження є інструментом забезпечення постійного удосконалення навчального процесу. Інформація про працевлаштування, розвиток кар'єри та задоволеність роботою дозволяє оцінити ефективність навчальних програм, виявити слабкі сторони та знайти способи покращення, надати уявлення про моделі транскордонної мобільності, у тому числі про регіональний надлишок і дефіцит навичок – так званих «витік мізків» і «приплив мізків». Все це також дозволить ефективно спрямовувати інвестиції у високоякісну освіту, адаптовану до потреб суспільства, використовуючи науково обґрунтований підхід.

В країнах ЄС питанням відстеження кар'єрного зростання випускників займаються з 2017 року. Цьому сприяє європейська ініціатива щодо відстеження випускників та зусилля щодо забезпечення легшого порівняння зібраної інформації про випускників на європейському рівні. У 2020 році було проведене пілотне опитування випускників у 8 пілотних країнах – Австрії, Хорватії, Чехії, Німеччині, Греції, Литві, Мальті та Норвегії – оцінюючи та порівнюючи дані на національному рівні.

Опитування EUROGRADUATE – це пілотне опитування випускників у низці європейських країн, мета якого – закласти основу для сталого загальноєвропейського опитування випускників. Воно спрямовано на те, щоб дізнатися наскільки випускники задоволені навчанням, як вони заробляють на життя, їздили за кордон і чим займалися після закінчення навчання. Результати опитування використовуються для порівняння різних систем вищої освіти в Європі та визначення способів, за допомогою яких вони можуть краще підготувати молодь та зробити їх конкурентоздатними.

На європейському рівні ці дані дозволяють відстежувати прогрес на шляху до Європейського освітнього простору та визначати галузі, які потребують більше інвестицій та ресурсів.

У цьому ж році було опубліковано порівняльне дослідження, в якому політика та практика відстеження випускників у державах-членах ЄС та країнах Європейської економічної зони (ЄЕЗ) зіставлені з п'ятьма ключовими аспектами, зазначеними у Рекомендації [1].

Збір даних відбувається за такими аспектами: соціально-біографічна та соціально-економічна інформація; інформація про освіту та професійну підготовку; інформація про працевлаштування або подальшу освіту та професійну підготовку; актуальність освіти та професійної підготовки для працевлаштування або навчання протягом усього життя; кар'єрне зростання.

У 2022 році в пілотному опитуванні вже прийняло участь 17 країн.

На основі обмінів інформацією та рекомендацій експертної групи у 2022 році була створена Європейська мережа відстеження випускників для сприяння співпраці та взаємному навчанню між країнами, які беруть участь у Європейській ініціативі з відстеження випускників.

Очікується, що до кінця 2024 року 80% держав-членів використовуватимуть систему відстеження випускників, яка надає зіставні дані. Комісія розраховує домогтися загальноєвропейського впровадження системи відстеження випускників до 2025 року.

Таким чином, європейський досвід відстеження кар'єрного зростання випускників допомагає забезпечити їх якісну підготовку, що відповідає потребам ринку праці та підтримувати випускників у процесі їхнього професійного розвитку. Все це дозволяє покращити якість освіти, розширити можливості для кар'єрного зростання та сприяти економічному розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Relevant and high-quality higher education. URL: <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/relevant-and-high-quality-higher-education>
2. Лозовецька В.Т. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах : монографія. Київ, 2015, 279 с.
3. Полтораки І.С., Колісник Л.О., Лаптурова Я.О. Соціологія : навчальний посібник. Дніпропетровськ : НГУ, 2008. 116 с.
4. Мазяр О.В., Кириченко В.В. Психологія праці: модульний курс : навчальний посібник. Житомир : Вид.-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014.
5. Parsons F. Choosing a vocation. URL: <https://archive.org/stream/>
6. Super D.E. Career education and the meaning of work / D.E. Super Washington: U.S. Department of Health, Education, and Welfare, Office of Education. U.S. Govt. Print. Off., 2016.